

31989L0655

1989.12.30.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA

L 393/13

A TANÁCS IRÁNYELVE**(1989. november 30.)****a munkavállalók által a munkájuk során használt munkaeszközök biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeiről (második egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében)**

(89/655/EGK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK TANÁCSA,

tekintettel az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 118a. cikkére,

tekintettel a Bizottságnak a munkahelyi biztonsági, higiéniai és egészségvédelmi tanácsadó bizottsággal folytatott konzultációt követően benyújtott javaslatára ⁽¹⁾,az Európai Parlamenttel együttműködve ⁽²⁾,tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽³⁾,

mivel a Szerződés 118a. cikke előírja, hogy a Tanács irányelvek útján minimumkövetelményeket fogadjon el azért, hogy különösen a munkakörnyezet tekintetében javításokat ösztönözzön a munkavállalók egészségének és biztonságának magasabb szintű biztosítása érdekében;

mivel az említett cikk értelmében ezekben az irányelvekben kerülni kell az olyan közigazgatási, pénzügyi és jogi korlátozások előírását, amelyek gátolnák a kis- és középvállalkozások alapítását és fejlődését;

mivel a Bizottság a munkahelyi biztonsági, higiéniai és egészségvédelmi programjáról szóló közleményében ⁽⁴⁾ előírja egy, a munka során alkalmazott munkaeszközök használatáról szóló irányelv elfogadását;mivel a munkahelyi biztonságról, higiéniaról és egészségvédelemről szóló 1987. december 21-i állásfoglalásában ⁽⁵⁾ a Tanács tudomásul vette a Bizottságnak azt a szándékát, hogy a közeljövőben minimumkövetelményeket nyújt be a Tanácsnak a munkahelyi egészségvédelem és biztonság szervezéséről;

mivel a munkavállalók egészsége védelmének és biztonságának biztosításához elengedhetetlen azoknak a minimumkövetelményeknek a betartása, amelyek célja a munkaeszközök használata során az egészségvédelem és a biztonság magasabb szintjének biztosítása;

mivel ez az irányelv egyedi irányelv a munkavállalók munkahelyi egészségvédelmének és biztonságának javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről szóló 1989. június 12-i 89/391/EGK tanácsi irányelv ⁽⁶⁾ 16. cikkének (1) bekezdése értelmében; mivel ezért az említett irányelv rendelkezései teljes mértékben alkalmazandók a munkavállalók által a munka során alkalmazott munkaeszközök használatának területére az ezen irányelvben foglalt szigorúbb, illetve különös rendelkezések sérelme nélkül;

mivel ez az irányelv a belső piac szociális dimenziója megvalósításának gyakorlati szempontját testesíti meg;

mivel a 83/189/EGK irányelv ⁽⁷⁾ értelmében a tagállamoknak értesíteniük kell a Bizottságot a gépekre, berendezésekre és felszerelésekre vonatkozó műszaki előírás-tervezetekről;mivel a legutóbb az 1985-ös csatlakozási okmánnyal módosított 74/325/EGK határozat ⁽⁸⁾ értelmében a Bizottság konzultál a munkahelyi biztonsági, higiéniai és egészségvédelmi tanácsadó bizottsággal az e területre vonatkozó javaslatok kidolgozásáról,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. SZAKASZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy

(1) Ez az irányelv, amely a 89/391/EGK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében a második egyedi irányelv, megállapítja a munkavállalók által a munka során használt munkaeszközökre vonatkozó egészségvédelmi és biztonsági minimumkövetelményeket a 2. cikkben meghatározottak szerint.

(2) A 89/391/EGK irányelv rendelkezései teljes mértékben alkalmazandók az (1) bekezdésben említett terület egészére az ezen irányelvben foglalt szigorúbb, illetve különös rendelkezések sérelme nélkül.

(1) HL C 114., 1988.4.30., 3. o.,
HL C 106., 1989.4.26., 13. o. és
HL C 287., 1989.11.15., 12. o.(2) HL C 326., 1988.12.19., 132. o. és
HL C 256., 1989.10.9., 65. o.

(3) HL C 318., 1988.12.12., 26. o.

(4) HL C 28., 1988.2.3., 3. o.

(5) HL C 28., 1988.2.3., 1. o.

(6) HL L 183., 1989.6.29., 1. o.

(7) HL L 109., 1983.4.26., 8. o.

(8) HL L 185., 1974.7.9., 15. o.

2. cikk

Fogalmeghatározások

Ennek az irányelvnek az alkalmazásában:

- a) „munkaeszköz”: a munka során használt bármely gép, készülék, szerszám vagy felszerelés;
- b) „munkaeszköz használata”: bármely munkaeszközt érintő tevékenység, úgymint elindítás és leállítás, használat, szállítás, javítás, átalakítás, karbantartás és szervizelés, beleértve különösen a tisztítást;
- c) „veszélyes tér”: a munkaeszközön belüli, illetve körülötte levő bármely tér, ahol a munkavállaló egészségét vagy biztonságát veszély fenyegeti;
- d) „veszélynek kitett munkavállaló”: részben vagy teljesen a veszélyes térben tartózkodó munkavállaló;
- e) „kezelő”: az a munkavállaló vagy azok a munkavállalók, akiknek feladata a munkaeszköz használata.

II. SZAKASZ

A MUNKÁLTATÓ KÖTELEZETTSÉGEI

3. cikk

Általános kötelezettségek

(1) A munkáltató megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a vállalkozás, illetve telephely munkavállalói rendelkezésére bocsátott munkaeszközök megfelelőek legyenek az elvégzendő munkához, vagy megfelelően alkalmassá tegyék azokat e célra, és a munkavállalók az eszközöket biztonságuk és egészségük károsodása nélkül használhassák.

A munkáltató az általa használatra javasolt munkaeszközök kiválasztásánál figyelembe veszi a sajátos munkakörülményeket és jellemzőket, valamint azokat a kockázatokat, amelyek a vállalkozásban, illetve a telephelyen, különösen a munkahelyen a munkavállalók egészségével és biztonságával kapcsolatban merülnek fel, illetve minden olyan további kockázatot, amelyet a kérdéses munkaeszköz használata jelent.

(2) Ahol nem lehetséges teljes mértékben biztosítani azt, hogy a munkavállalók a munkaeszközöket egészségük és biztonságuk veszélyeztetése nélkül használhassák, a munkáltató megfelelő intézkedéseket tesz a kockázatok minimálisra csökkentése érdekében.

4. cikk

A munkaeszközökre vonatkozó szabályok

(1) A 3. cikk sérelme nélkül a munkáltatónak be kell szereznie, illetve használnia kell:

- a) azt a munkaeszközt, amely – amennyiben először 1992. december 31. után biztosítják a vállalkozás, illetve telephely munkavállalói számára – megfelel:
  - i. az erre vonatkozó, alkalmazandó közösségi irányelvek rendelkezéseinek;
  - ii. a mellékletben megállapított minimumkövetelményeknek olyan mértékben, amennyiben más közösségi irányelv nem, vagy csak részben alkalmazandó;
- b) azt a munkaeszközt, amely – amennyiben 1992. december 31-ig már biztosították a vállalkozás, illetve telephely munkavállalói számára – legkésőbb az említett időpont után négy éven belül megfelel a mellékletben megállapított minimumkövetelményeknek.

(2) A munkáltató megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a munkaeszközt annak teljes élettartama alatt a megfelelő karbantartás eszközeivel olyan szinten tartsa, hogy a berendezés megfeleljen, az adott esettől függően, az (1) bekezdés a) vagy b) pontja rendelkezéseinek.

5. cikk

Különös veszélyt jelentő munkaeszközök

Amennyiben a munkaeszköz használata valószínűleg különös veszélyt jelent a munkavállalók biztonságára és egészségére, a munkáltató megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy:

- a munkaeszközt csak az erre kijelölt személyek használhassák,
- javítás, átalakítás, karbantartás vagy szervizelés esetén az érintett munkavállalókat külön jelöljék ki e feladatok ellátására.

6. cikk

A munkavállalók tájékoztatása

(1) A 89/391/EGK irányelv 10. cikkének sérelme nélkül a munkáltató megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy megfelelő tájékoztatás és, ahol szükséges, írásbeli utasítások álljanak a munkavállalók rendelkezésére a munka során használt munkaeszközökről.

(2) A tájékoztatásnak és az írásbeli utasításoknak tartalmazniuk kell legalább az egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó megfelelő információkat:

- a munkaeszköz használatának feltételeiről,
- az előrelátható, szokásostól eltérő helyzetekről,
- ahol szükséges, a tapasztalat alapján a munkaeszköz használatából levonható következtetésekről.

(3) A tájékoztatásnak és az írásbeli utasításoknak az érintett munkavállalók számára érthetőeknek kell lenniük.

7. cikk

A munkavállalók oktatása

A 89/391/EGK irányelv 12. cikkének sérelme nélkül a munkáltató megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy:

- azok a munkavállalók, akiknek feladata a munkaeszköz használata, megfelelő oktatásban részesüljenek, beleértve a használat során felmerülő veszélyekkel kapcsolatos oktatást is,
- az 5. cikk második francia bekezdésében említett munkavállalók megfelelő különleges oktatást kapjanak.

8. cikk

Konzultáció a munkavállalókkal és a munkavállalók részvétele

A munkavállalókkal, illetve képviselőikkel folytatott konzultációra, valamint a munkavállalók, illetve képviselőik részvételére az ezen irányelv, valamint annak mellékletei által érintett kérdésekben a 89/391/EGK irányelv 11. cikkének megfelelően kerül sor.

III. SZAKASZ

VEGYES RENDELKEZÉSEK

9. cikk

A melléklet módosítása

(1) A Tanács a Szerződés 118a. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően fogadja el a mellékletnek a melléklet 3. pontjában említett különleges munkaeszközökre alkalmazandó további minimumkövetelményekkel történő kiegészítését.

(2) A 89/391/EGK irányelv 17. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően kell elfogadni a mellékletnek:

- a munkaeszközök műszaki harmonizálásáról és szabványosításáról szóló irányelvek elfogadásából, illetve

- a munkaeszközök területén végbemenő műszaki fejlődésből, illetve a nemzetközi szabályozások, előírások, vagy ismeretek változásából

eredő, szigorúan technikai kiigazításait.

10. cikk

Záró rendelkezések

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 1992. december 31-ig megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azon rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadtak vagy fogadnak el.

(3) A tagállamok ötévente jelentést tesznek a Bizottságnak ezen irányelv rendelkezéseinek gyakorlati végrehajtásáról, jelezve a munkáltatók és a munkavállalók álláspontjait.

A Bizottság ennek megfelelően tájékoztatja az Európai Parlamentet, a Tanácsot, a Gazdasági és Szociális Bizottságot és a munkahelyi biztonsági, higiéniai és egészségvédelmi tanácsadó bizottságot.

(4) Az (1)-(3) bekezdés figyelembevételével a Bizottság időszakonként jelentést tesz az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Gazdasági és Szociális Bizottságnak ezen irányelv végrehajtásáról.

11. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 1989. november 30-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. P. SOISSON

MELLÉKLET

**A 4. CIKK (1) BEKEZDÉSÉNEK a) PONT ii. ALPONTJÁBAN ÉS b) PONTJÁBAN EMLÍTETT
MINIMUMKÖVETELMÉNYEK****1. Általános megjegyzés**

Az e mellékletben megállapított kötelezettségek az irányelv rendelkezéseire tekintettel alkalmazandók, és ott, ahol a kérdéses munkaeszkővel kapcsolatban fennáll az adott veszély.

2. A munkaeszkőkre alkalmazandó általános minimumkövetelmények

- 2.1. A munkaeszkők azon kezelőelemeinek, amelyek hatással vannak a biztonságra, jól láthatóknak és azonosíthatóknak kell lenniük és, ahol szükséges, azokat megfelelő jelzéssel kell ellátni.

Azoknak az eseteknek a kivételével, ahol egyes kezelőelemek tekintetében ez szükséges, a kezelőelemeket a veszélyes tereken kívül kell elhelyezni, oly módon, hogy működésük ne idézzen elő további veszélyt. Nem szándékolt működés eredményeként nem okozhatnak veszélyt.

Szükség esetén a kezelőnek a fő kezelőhelyről képesnek kell lennie biztosítani azt, hogy egyetlen személy se tartózkodjon a veszélyes térben. Ha ez nem lehetséges, egy biztonsági, például egy hallható, illetve látható automatikus figyelmeztető jelzésnek kell megelőznie a gépek működésbe lépését. A veszélynek kitett munkavállalónak időt, illetve eszközt kell biztosítani arra, hogy munkaeszkők működésbe lépéséből, illetve leállításából adódó veszélyek alól gyorsan kivonhassa magát.

A kezelőrendszereknek biztonságosnak kell lenniük. A kezelőrendszerekben keletkezett üzemzavar vagy a kezelőrendszerek károsodása nem idézhet elő veszélyes helyzetet.

- 2.2. A munkaeszkő beindítása csak szándékosan, egy e célra szolgáló kezelőelem segítségével történhet.

Ugyanez vonatkozik:

- a bármilyen okból bekövetkező leállítás utáni újraindításra,
- a működési feltételekben (pl. sebesség, nyomás, stb.) bekövetkező jelentős változás kezelésére,

akkor, ha az ilyen újraindítás vagy változás nem jelent veszélyt a veszélynek kitett munkavállalókra.

Ez a követelmény nem vonatkozik az olyan újraindításra vagy a működési feltételek olyan megváltozására, amely egy automata készülék szabályos működési ciklusából következik.

- 2.3. Minden munkaeszkőt fel kell szerelni olyan kezelőelemmel, amellyel azt teljesen és biztonságosan le lehet állítani.

Minden munkahelyet fel kell szerelni olyan kezelőelemmel, amellyel a veszély típusától függően a munkaeszkők valamelyike, vagy mindegyike leállítható úgy, hogy a munkaeszkő biztonságos állapotba kerüljön. A munkaeszkő leállító szerkezetének elsőbbséget kell kapnia a beindító szerkezetekkel szemben.

Ha a munkaeszkő vagy annak veszélyes részei leálltak, az érintett működtető egységek energiaellátását le kell kapcsolni.

- 2.4. Szükség esetén, és a munkaeszkő által képviselt kockázattól, illetve a rendes leállási időtől függően a munkaeszkőt fel kell szerelni vészleállítóval.

- 2.5. Az olyan munkaeszkőt, amely a lehulló vagy kirepülő tárgyak miatt kockázatot jelent, fel kell szerelni a kockázatnak megfelelő biztonsági berendezésekkel.

A gáz, pára, folyadék vagy porkibocsátás miatt veszélyt jelentő munkaeszkőket fel kell szerelni a megfelelő visszatartó, illetve elszívó berendezésekkel a veszélyforrások közelében.

- 2.6. Ha a munkavállalók egészségének védelme és biztonsága szükségessé teszi, a munkaeszkőket és azok részeit rögzítéssel vagy egyéb eszközzel stabilizálni kell.

- 2.7. Ahol fennáll a veszélye annak, hogy a munkaeszkő egyes részei eltörnek vagy szétesnek, és ezáltal valószínűleg jelentősen veszélyeztetik a munkavállalók egészségét és biztonságát, megfelelő védintézkedéseket kell tenni.

- 2.8. Ahol fennáll annak veszélye, hogy a munkaeszközök mozgó részeivel történő mechanikus érintkezés balesetet okozhat, a veszélyes részeket fel kell szerelni olyan eszközökkel, amelyek megakadályozzák a veszélyes tér megközelítését, vagy amelyek a veszélyes terek elérése előtt megállítják a veszélyes részek mozgását.

A védőeszközök:

- legyenek stabil szerkezetűek,
  - ne jelentsenek további kockázatot,
  - ne legyenek könnyen eltávolíthatók vagy működésképtelenné tehetőek,
  - megfelelő távolságra helyezkedjenek el a veszélyes tértől,
  - a szükségesnél jobban ne korlátozzák a munkaeszköz működési ciklusának figyelemmel kísérhetőségét,
  - tegyék lehetővé azokat a műveleteket, lehetőleg a védőeszközök eltávolítása nélkül, amelyek szükségesek egyes részek felszereléséhez vagy cseréjéhez és a karbantartási munkákhoz, csak azokra a területekre korlátozva a hozzáférést, ahol a munkákat el kell végezni.
- 2.9. A munkaeszközökön végzett munkálatoknak vagy azok karbantartásának területeit az elvégzendő művelethez igazodva, megfelelően meg kell világítani.
- 2.10. Szükség esetén a munkaeszköz nagyon magas vagy alacsony hőmérsékletű részeit védelemmel kell ellátni, azért hogy elkerülhető legyen annak kockázata, hogy a munkavállalók hozzájuk érjenek vagy túl közel kerüljenek hozzájuk.
- 2.11. A munkaeszközökön elhelyezett jelzőeszközöknek egyértelműeknek, könnyen észrevehetőeknek és érthetőeknek kell lenniük.
- 2.12. A munkaeszközöket csak a megfelelő műveletekre és a megfelelő feltételek mellett lehet használni.
- 2.13. Lehetővé kell tenni a karbantartási műveletek elvégzését a munkaeszköz kikapcsolt állapotában. Ha ez nem lehetséges, lehetővé kell tenni a megfelelő védintézkedések meghozatalát az ilyen műveletek végrehajtásához, vagy az ilyen műveletek veszélyes téren kívüli végrehajtásához.
- Amennyiben a munkaeszköznek van karbantartási naplója, azt naprakészen kell vezetni.
- 2.14. Minden munkaeszközt fel kell szerelni jól azonosítható eszközökkel, amelyek elkülönítik azokat energiaforrásaiktól.
- A visszakapcsolásra csak akkor kerülhet sor, ha az nem veszélyezteti az érintett munkavállalókat.
- 2.15. A munkaeszközöket el kell látni azokkal a figyelmeztetésekkel és jelzésekkel, amelyek elengedhetetlenek a munkavállalók biztonságának biztosításához.
- 2.16. A munkavállalók számára biztosítani kell a gyártási, beállítási és karbantartási műveletekhez szükséges területekhez való biztonságos hozzáférés lehetőségét, valamint a biztonságos tartózkodást az ilyen területeken.
- 2.17. Minden munkaeszköznek megfelelően védenie kell a munkavállalókat a munkaeszköz kigyulladásával vagy túlmelegedésével járó kockázatoktól, illetve a munkaeszközökben gyártott, használt, vagy tárolt gáz, por, folyadék, pára vagy egyéb anyagok szivárgásából eredő kockázatoktól.
- 2.18. Minden munkaeszköznek alkalmasnak kell lennie a munkaeszköz felrobbanásával, illetve a munkaeszközben gyártott, használt, vagy tárolt anyagok felrobbanásával járó veszélyek elhárítására.
- 2.19. Minden munkaeszköznek alkalmasnak kell lennie a veszélynek kitett munkavállalók védelmére az elektromossággal történő közvetlen vagy közvetett érintkezés kockázatával szemben.

3. **A különleges munkaeszközökre vonatkozó további minimumkövetelmények**

az irányelv 9. cikke (1) bekezdésében említettek szerint.